

Mieli abiturientai,

*artėja laikas, kai, pabaigę mokyklas, rinksitės savo tolimesnį kelią. Didžioji dauguma Jūsų rinksis studijas. Norėtusi, kad tai darytumėte atsakingai, įvertinę įvairius veiksnius – savo asmeninius gabumus, interesų horizontus, siūlomų studijų kokybę, tolimesnes perspektyvas pabaigus studijas ir pan. Žinodami, kaip svarbu yra padaryti teisingą pasirinkimą bei norėdami padėti Jums apsispręsti, pristatome informatyvių interviu seriją apie **Vilniaus Universiteto Filosofijos fakultete vykdomas bakalauro studijų programas: filosofijos, psichologijos, socialinės politikos, sociologijos ir socialinio darbo**. Iš kiekvienos studijų programos buvo kalbinami trys atstovai: studijų programos komiteto pirmininkas, dėstytojas ir studentas. Klausimai adresatams buvo pateikti individualiai, tad atsakinėdami jie nežinojo vienas kito atsakymų. Jei bent daliai Jūsų šie interviu padės apsispręsti, mūsų misija tuomet bus sėkminga. Viliamės, kad skaityti Jums bus įdomu.*

*Į klausimus apie VU Filosofijos fakulteto socialinės politikos studijų programą atsako studijų programos komiteto pirmininkas **prof. Romas Lazutka**, dėstytojas **Eugenijus Dunajevus** ir pirmo kurso studentas **Liutauras Vičkačka**.*

∞ SOCIALINĖ POLITIKA ∞

Kaip trumpai apibūdintumėte socialinę politiką – koks tai mokslas?

Romas Lazutka. Tai mokslas apie tai, kaip visuomenės reaguoja į socialines problemas. Valdžios tam kuria strategijas ir imasi veiksmų, paskirstydamos visuomenės išteklius gyventojų gerovės užtikrinimui. Veikiama užimtumo, švietimo, studijų, sveikatos apsaugos, pagalbos šeimai, socialinės atskirties, pensijų ir kitose svarbiausiose gerovės srityse. Šiuolaikinėje visuomenėje socialinė politika tapo pagrindine viešosios politikos sritimi, o karščiausi politiniai debatai vyksta nebe dėl karo ir taikos, bet dėl viešųjų finansų paskirstymo socialiniams reikalams. Socialinės gerovės sritys nebegali būti išmaningai plėtojamos ir valdomos, neturint specialių kompetencijų, kurių ugdymui ir skirta socialinės politikos programa. Ji buvo parengta, vadovaujantis jau pakankamai turtinga Europine patirtimi, ir orientuota į kritišką tyrimais grįstą socialinės politikos žinių ir principų taikymą praktikoje. Programoje didelė dalis skiriama tyrimo metodams, darbui su duomenimis ir studentų pasirinkimui gilintis į juos dominančią socialinės politikos sritį.

Romas Lazutka

Eugenijus Dunajevus. Tai tarpdisciplininė studijų kryptis. Socialinės politikos tyrinėtojai siekia atrasti socialinių problemų sprendimus, o socialinės politikos praktikai siekia tuos sprendimus įgyvendinti įvairiuose valdžios lygmenyse.

Liutauras Vičkačka. Socialinė politika – tai mokslas apie gerovės valstybę, kurioje yra užtikrintas socialinis teisingumas visiems jos gyventojams. Tai mokslas, nagrinėjantis valstybės vykdomą socialinę politiką ir analizuojantis šios politikos trūkumus.

Koks socialinių politikų vaidmuo mūsų pasaulyje?

Romas Lazutka. Socialinės politikos ekspertai paprastai rengia socialinės politikos sprendimus, organizuoja jų įgyvendinimą, koordinuoja veiklas ir bendradarbiauja su socialinių judėjimų, pilietinių, profesinių ir politinių organizacijų, interesų grupių ir valdžios institucijų atstovais, siekdami užtikrinti ekonominę ir socialinę visuomenės gerovę.

Eugenijus Dunajevas. Socialinių politikų funkcija yra socialinės politikos priemonėmis mažinti skausmą, kančią, problemas, kurias sukeliame vieni kitiems dažniausia patys nenorėdami.

Liutauras Vičkačka. Manau, kad socialinių politikų vaidmuo – sukurti, arba tiksliau –atkurti, socialinį teisingumą tarp įvairių socialinių grupių.

Įsivaizduokite pasaulį, kuriame gyvena vien tik socialiniai politikai... Koks tai būtų pasaulis? Apibūdinkite jį.

Romas Lazutka. Panašiai ir yra. Kaip kiekvienas žmogus yra medikas, pedagogas, muzikas, taip ir – socialinis politikas. Juk kiekvienas turim nuomonę ne tik apie tai kas sveika ir kas ne, ne tik žinome, kada netinkamai elgiasi vaikai ir kas turėtų važiuoti į Euroviziją... Taip ir socialinėj politikoj dalyvaujam visi – turim nuomonę apie nedarbą, apie studentų „krepšelius“, apie „teisingą“ šeimos politiką ir pan. Tačiau profesionalūs socialiniai politikai visa tai analizuoja ne „virtuviniu“ lygmeniu, bet pasitelkę ekonomikos, teisės, sociologijos, politikos mokslų atradimus. Jei visi būtų profesionalai, nuomonių įvairovė sumažėtų, nebūtų taip spalvinga, vieni kitiems būtų nuobodesni...

Eugenijus Dunajevas. Kadangi socialiniai politikai yra altruistai, tai socialinių politikų-altruistų pasaulis negalėtų egzistuoti be tų, kuriems reikia pagalbos. Nebent socialiniai politikai pradėtų kurti sprendimus socialiniams politikams, kad šie neišgyventų kančios dėl to, kad nėra tų, kuriems reikia pagalbos.

Eugenijus Dunajevas

Liutauras Vičkačka. Tai būtų pasaulis su teisingais progresiniais mokesčiais ir socialiai teisingais įstatymais kiekvienam. Teoriškai tokia pasaulyje neliktų socialinių problemų, todėl socialinės politikos ekspertai liktų be darbo.

O koks būtų pasaulis be socialinių politikų?

Romas Lazutka. Jo nebūtų...

Eugenijus Dunajevas. Žmonių pasaulis yra pilnas neapibrėžtumo, dėl žmogiškosios motyvacijos ir aplinkos suvokimo ypatybių. Viena vertus, tai yra priežastis, kodėl žmonių pasaulis niekada nesustos keistis, kita vertus, neapibrėžtumo pasekmės dažnai yra labai skaudžios. Kadangi socialiniai politikai mažina neapibrėžtumą, tai pasaulis be socialinių politikų būtų gerokai chaotiškesnis ir skausmingesnis.

Liutauras Vičkačka. Tai būtų pasaulis, kuriame „laukinis kapitalizmas“ būtų norma. Liberalizmas – religija. Žmonės būtų išnaudojami darbo rinkoje, profsąjungos tiesiog išnyktų, o „Laisvos rinkos institutas“ taptų naująja įstatymų kalve.

Kaip manote, kokių savybių reikia stojančiajam, norinčiam studijuoti socialinę politiką?

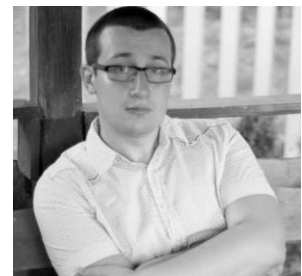
Romas Lazutka. Socialinė politika patraukli žmonėms, kurie domisi visuomenės gyvenimu, nori perprasti įvairialypes socialines problemas ir daryti įtaką viešajai politikai socialinės gerovės srityje. Absolventai gebės atpažinti, analizuoti ir vertinti vietinio, nacionalinio ir tarptautinio masto socialines problemas, išmoks atsižvelgti į socialinių sistemų įvairovę, identifikuojant ekonominių, politinių, sociokultūrinių pokyčių įtaką gyventojų sluoksnių ir grupių gyvenimui.

Eugenijus Dunajevs. Nors yra svarbios altruistinės vertybės, bet svarbu ir gyvas susidomėjimas ir ieškojimas atsakymų į klausimus, kodėl socialinis pasaulis yra toks, koks yra, kaip visa tai galima pakeisti.

Liutauras Vičkačka. Manau, kad stojantysis visų pirma turi būti politiškai aktyvus ir neabejingas socialinėms problemoms visuomenėje. Jis turi būti „socialiai jautrus“. Taip pat kūrybingas ir žingeidus, besidomintis ir kitų pasaulio šalių socialinės politikos praktika.

Liutaurai, Jūs jau studijuojate socialinę politiką, tad norisi paklausti, ar įdomios studijos ir kaip vertinate Jums dėstančius dėstytojus, jų paskaitas?

Liutauras Vičkačka. Studijuoti socialinę politiką tikrai įdomu. Dauguma dėstytojų yra savo srities profesionalai, kurie suteikia ne tik naudingų teorinių žinių, bet ir žinias praturtina realiais pavyzdžiais, gyvenimo praktika.

Liutauras Vičkačka

Kokios perspektyvos laukia socialinės politikos absolventų?

Romas Lazutka. Socialinės politikos specialistai reikalingi valdžios, administravimo ir socialinių paslaugų įstaigose, politinėse, pilietinėse, profesinėse ir lobistinėse organizacijose, žiniasklaidoje. Ten dirbantys socialinės politikos analitikai, formuotojai ir įgyvendintojai turi didelių galių, daro stiprų poveikį visos šalies ekonominei ir socialinei raidai.

Visose visuomenėse poreikis socialinės politikos studijoms stiprėja, sudėtingėjant socialinėms problemoms. Besikeičiančios gyvenimo kokybės kontekste auga ir sudėtingėja gyventojų poreikiai, atsiranda vis labiau sofistikuoti socialinės pagalbos metodai, plečiasi jų įvairovė. Todėl verta planuoti ir tolimesnes socialinės politikos studijas magistrantūroje. Be to, socialinės politikos bakalaurams, turintiems solidų visuomenės reikalų išmanymą, bus atviros ir kitų socialinių mokslų magistro studijos.

Eugenijus Dunajevs. Socialinės politikos programą baigę socialinės politikos tyrinėtojai galės dirbti organizacijose, tyrinėjančiose socialines problemas. Socialinės politikos praktikai – vietinės ir centrinės valdžios organizacijose, kurios formuoja ir įgyvendina šalies socialinę politiką.

Liutauras Vičkačka. Socialinio politiko veiklos spektras yra labai platus. Absolventas galės dirbti valstybinėse institucijose, žiniasklaidoje, nevyriausybinėse organizacijose, profesinėse sąjungose ir pan.

Pabaigoje – dar šiek tiek vaizduotės: jeigu socialinę politiką reiktų palyginti su augalu, koks tai būtų augalas? Ir kodėl?

Eugenijus Dunajevs. Paprasčiausia kiekviename kieme auganti žalia žolė, be kurios mes neįsivaizduojame nei pavasario, nei vasaros, nei gyvybės. Socialinė politika taip pat yra gyvybiškai reikalinga, jos turi būti visur, kartais tai yra savaime aiškus dalykas, tačiau kai jo nėra, pasaulis atrodo pilkas.

Liutauras Vičkačka. Palyginčiau su ąžuolu. ąžuolas auga lėtai, tačiau užaugęs tampa stiprus ir galingas, tarsi skydas, prieglobstis silpnesniam. Kaip ir socialinė politika Lietuvoje sunkiai skinasi kelią, tačiau ateityje visi skinsime jos vaisius ir džiaugsime socialiai teisinga Lietuva.

Interviu parengė Olga Suprun.

